

Liwa pallama ländetu nink liik uhfeste nink kauniste wäljanäüt. Läwwe een fulite teie sedda soant ligutavat kori-laulo, minkaga jummalaorjust allusteti, ent fest källist, wäggewast juttusest, mes ferriforahwas pühha tähhelepandmissega sõamete wöttiwa, es fa teie märastegi tundmist ehk tähhendust. Teie ti-jate jo, et fest ajast, kui pühha apostli wõerin kelin Ewangeliumi sõnna kultigiwa, sesamma wäggew Jum-mala sõnna lise rahwa Sean ilma pääl eggauttele ommam kelen oppetetas.

Ent seni kui teie ferriko läwwe een särathid möttid ommam sõamen kuddute, om jummalaorjus Sakska ferrikun otsa lõpnu nink ferriko rahwas lät säält jälle universiteti maia taggas. Mitto sedda innemist ruttawa finna sissemuema; ent ehk kül armsa mängu nink lanlo wiisi universiteti majjast ka teile körwu kostwa, sisiki ei julgu feake teie seast sis-seastu, fest teie arvate õigusega, et sääl éinnege no ómma kokkotulnu, kea finna ómma kutsutu ütte källist pühha piddama, kellega teil middafe ei olle tegemist. Nink sunna finna, armas mamees, ommete sedda keelt ei mõista, mes säälsissen parhilla kõ-nelast, sis tahhap kalendriteggi ja sülle liik ärraselle-tada, mes asia pärast se rõemo-pühha petas.

Jo säitsmesaa ajastaja eest naküwa innemise ärratundma, et se, ke tahhap ilma pääl omma tööd nink ammetit nidaide tällitada, et fest ilmale nink kaasinnemisile õiget kasvu saas, süggawambat tund-mist ilmalikun nink taiwal fun asjun peap nõudma nink otsma, kui päält näitta rahwa Sean om lõida. Et nüüd jummalasõnna oppetaja, kohtowannemba, arsti nink mu ammetimehhe, feddi ilm tarwitap, et rahwa ihho nink henge eest saas hoolt kánnetus nink rahwa pölli rah hun nink õnsalikun ellun eddeisade-tus, sis kutsiwa eddimält Italia maal, kos wanna kulus Roma liin saisap, nink päle to fa muil Eü-

ropa mail targa nink juimalapsegliko wallitseja kuulsaid nink tarku mehhi ütte ehk töise lina tolko nink palgasüwa neid se tarbis, et nemma nori mehhi hénne ümber fogus nink neile kigin asjun, mes neile neide tullewatse ammeti tarbis wajja olles, op-pust ánnas. Säratse koli kutsuti universitetis, uni-versiteti oppetajid prohvesris nink opjid tuddenkis. Saksamaal säti eddimáne universitet Praga linan Põmi maal 500 ajastaja eest, nink 100 ajastaja eest Moskwa linan Wenneemaal. Kui Rootsi fun-ningas Gustaw Adolw Liivlandi ma ülle wallits, sis möttel se wagga funningas sõamelikult se päle, ka siin meie maal koliasja parremba kõrra päle sa-ta. Tol hawal olli meie maal halle luggu kül, fest se olli se fibbe aig, kos Rootslase nink Pola-kese meie ma sissem 24 ajastaiiga sõddisüwa. Mes mõek pärrajät, sedda häet tulli ärra. Mitto foggo-dust olliwa ilma oppetajata, nink se olli veel õ'nes arwata, kui ülle nelja kihhelskuna üts ferriko-oppetaja olli. Funningas Gustaw Adolw püüs sedda hädda ärrakeelda, mes rummalusest, roppust ellust nink säädmata ellotõrrast suggenep, ni kui nõggese nink ohhaka kiowiunnikust suggenewa, nink wõt sedda nõuro, kigin paigun, kon wajja olli, lastekoli sääda, nink se man olli Riia piiskop temma tuggi nink hä-kassi. Ka siin Tartu säed funningas tol ajjal uni-versiteti, ent kui temma Saksamaal sõan olli 1632, ajastajal omma henge heitnu nink temma pärrentul-lejide Rootsi funningide ajjal jälle wastsest sõdda meie maal wäljatulli nink katk nalg rahwast ärraneeld nink waeses päratus teggi, sis es vüsi ka Tartu universitet ennamb káwwa. Hädda aije proh-vesrid nink tuddenkid Tartust wälja nink 1700. ajastajal es olle tasi universitetist ennamb nimmegi tutta.

Kui päle to meie ma Wenne Keisri Peetri L